

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21864/2023
14.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца „Еurobank“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат у ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Милорад Мићовић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 562/23 од 23.03.2023. године у седници одржаној 14.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 562/23 од 23.03.2023. године, као о изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 562/23 од 23.03.2023. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П 1296/22 (2013) од 12.02.2022. године исправљена решењем истог суда П 1296/22 (2013) од 10.01.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 1296/22(2013) од 12.12.2022. године исправљеном решењем истог суда и истог броја од 10.01.2023. године у погледу ознаке броја првостепене пресуде, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 30.688,79 евра са законском затезном каматом на износ од 26.522,93 евра почев од 07.07.2020. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, укинута је у целини решење о извршењу Основног суда у Зрењанину Ив 6844/2013 од 08.11.2013. године којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 3.916.415,93 динара, са законском затезном каматом почев од 01.03.2013. године до исплате, као и износ од 90.882,00 динара на име трошкова извршног поступка. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати 319.191,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности овог решења до исплате, у парцијалном року.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 562/23 од 23.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена је наведена првостепена

пресуда исправљена решењем истог суда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију позивајући се на члан 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права.

Према члану 404. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. овог члана, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији због потребе уједначавања судске праксе у вези односа повериоца и јемца у ситуацији смањења обавезе главног дужника.

Из изложених разлога, одлучио је као у ставу првом изреке ове одлуке на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), Врховни суд је нашао да је ревизија основана због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са предузетником ББ, оснивачем угоститељске радње „Coneti“ Зрењанин, закључио уговор о кредиту дана 22.03.2011. године, којим му је одобрио кредит у износу од 31.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу тужиоца (банке) на дан пуштања кредита у течај. Кредит је одобрен на период од 180 месеци. Чланом 6. уговора о кредиту утврђени су инструменти обезбеђења, па је тачком 6.3 овог члана, утврђено да за обавезе по уговору гарантује овде тужени АА, а према посебном уговору који чини саставни део уговора о кредиту, а тачком 6.4. истог члана је утврђено да овде тужени као средство обезбеђења кредита конституише заложно право на својој непокретности. Између тужиоца и туженог је истог дана 22.03.2011. године закључен уговор о јемству. Тужени је као јемац потписивањем тог уговора потврдио да је у потпуности упознат са правима и обавезама дужника из уговора о кредиту, а посебно са обавезама које је дужник преузео а чије извршење гарантује јемац. Чланом 3. овог уговора, уговорено је да је тужени закључењем и потписивањем уговора преузео самосталну и неопозиву обавезу да без приговора као јемац платац буде одговоран према банци за обавезу дужника из уговора о кредиту, као и да банка није дужна да се са захтевом за испуњење обавезе из уговора о кредиту претходно обрати дужнику, овлашћујући банку да се може наплатити из његове целокупне имовине. Као средство обезбеђења и испуњења своје обавезе тужени је предао банци потребан број бланко меница са клаузулом „без протеста“ и „по виђењу“, а као инструмент обезбеђења уговора о кредиту дао је заложну изјаву оверену 25.03.2011. године.

Ради наплате потраживања тужиоца по основу уговора о кредиту и уговора о јемству, вођено је више судских поступака. Решењем о извршењу И 981/2013 од 24.04.2013. године, одређено је извршење на заложној непокретности овде туженог и закључком суда истог броја од 16.03.2016. године, непокретност је додељена за 1.350.000,00 динара, па је након тога утврђено неизмирено потраживање овде тужиоца као извршног повериоца према овде туженом као извршном дужнику у износу од

3.687.833,63 динара на име главног извршног потраживања и у износу од 1.218.172,16 динара на име неизмиреног потраживања на име камате на износ главнице кредита од 28.849,89 евра. Правноснажним решењем Основног суда у Зрењанину И 981/2013 од 03.11.2016. године, обустављено је извршење одређено решењем о извршењу истог броја од 24.04.2013. године, из разлога што тужилац као извршни поверилац по позиву суда у остављеном року, није определио средства и предмет извршења ради намирења свог преосталог неизмиреног потраживања. Правноснажном пресудом Основног суда у Зрењанину П 391/14 (2013) од 25.05.2016. године, делимично је одржано на снази решење о извршењу тога суда Ив 6845/13 од 08.11.2013. године, у делу којим је тужени ББ обавезан да овде тужиоцу исплати износ од 3.776.539,27 динара са законском затезном каматом почев од 06.06.2013. године до исплате, износ од 6.463,30 динара и у делу исплате трошкова извршног поступка у износу од 90.882,00 динара.

Решењем Основног суда у Зрењанину Ив 6844/2013 од 08.11.2013. године, донетим по предлогу тужиоца као извршног повериоца поднетом у овој правној ствари ради намирења новчаног потраживања на основу веродостојне исправе – менице, серијски број ... од 22.03.2011. године у износу од 3.916.425,93 динара са законском затезном каматом почев од 01.03.2013. године до исплате, као и у износу од 90.882,00 динара на име трошкова поступка, тужени је обавезан да тужиоцу исплати наведени новчани износ и одређено је извршење на целокупној имовини туженог као извршног дужника. По изјављеном приговору туженог ово решење је стављено ван снаге у делу којим је одређено извршење и укинута су спроведене извршне радње, па је утврђено да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога, а настављен је одлукама донетим у овом парничном поступку.

На основу основног налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке и допунског налаза и мишљења од 24.03.2021. године, утврђена је висина тужиочевог потраживања по уговору о кредиту према стању дуга на дан 06.07.2020. године и висина преосталог дуга у износу од 30.688,79 евра од чега главницу чини износ од 26.522,93 динара, уговорена камата 3.558,74 евра и камата 607,12 евра. С тим што је до износа дуга дошао тако што га је претходно умањио за 1.010.277,33 динара као износа наплаћеног обуставом зараде од главног дужника ББ у периоду од 07.06.2016. године закључно са 06.07.2020. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца и укинуо у целини наведено решење о извршењу. Закључио је да од времена израде допунског налаза и мишљења судског вештака 24.03.2021. године није вршен обрачун висине преосталог тужиочевог потраживања узимањем у обзир наплате учињене обуставом зарада од главног дужника ББ која су настављена да се врше и после 06.07.2020. године, што тужилац није оспоравао. Следом тога је нашао да је обзиром на то да је висина дуга по уговору о кредиту обрачуната на дан 06.07.2020. године, а да је у наредном периоду, после тога на описани начин смањена, да је зато неоснован тужбени захтев у опредељеном износу.

Другостепени суд је прихватио правно становиште првостепеног суда уз додатну аргументацију да се тужени као јемац уговором о јемству на основу члана 997. Закона о облигационим односима (ЗОО), обавезао према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако то овај не учини, а да се у конкретном случају (члан 3. уговора) он обавезао и као јемац – платац, због чега на основу члана 1004. став 3. ЗОО, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу. Међутим, јемчева обавеза у смислу одредбе члана 1002. ЗОО не може бити већа од обавезе главног дужника и она се своди на меру дужникове обавезе, па тужени као јемац платац не може бити обавезан да испуни обавезу већу од преостале обавезе главног дужника. С обзиром на то да је висина тужиочевог потраживања утврђена према стању

дуга на дан 06.07.2020. године, а да је обустава зараде главног дужника вршена је и након тога, оценио је да је одлука првостепеног суда о одбијању тужбеног захтева правилна из разлога што је на тужиоцу сагласно одредбама чланова 228. и 231. ЗПП, био терет доказивања чињенице висине преосталог износа дуговања по наведеном уговору о кредиту, али да он није предлагао извођење нових доказа на ту околност.

По оцени Врховног суда изложено правно становиште и закључак да је на тужиоцу био терет доказивања чињенице висине дуга на дан закључења главне расправе не може се прихватити јер је напротив то на туженој страни на основу члана 231. став 3. ЗПП, с обзиром на то да је на јемцу, односно јемцу-платцу терет доказивања чињенице која се тиче обима његове уговорне обавезе у случају смањења обавезе главног дужника. Наиме, како тужени као јемац одговара повериоцу за испуњење целе обавезе главног дужника, било да је реч о супсидијерном јемству из члана 1004. став 1. или јемцу-платцу у смислу става 3. истог члана по основу солидарног јемства (заједно са главним дужником), он треба да истакне приговор пребијања у смислу члана 1009. ЗОО у погледу висине износа за који је у међувремену умањено стање дуга на његовој страни на дан закључења главне расправе, односно утврђења чињеничног стања и да то докаже.

Зато ће првостепени суд у поновном поступку поступити у смислу налога из ове одлуке.

Како одлука о трошковима спора зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић